

MONITOR 34

PISMO PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 34 W RADOMIU

5

dwumiesięcznik
Nr 5 (45) 2025/2026

Gwiazdozbiór

czytaj str. 2

Alfabet podróży z historią

czytaj str. 2

Karolina przedstawia

czytaj str. 3

Miła Street 18

czytaj str. 5

Filmoteka

czytaj str. 6

Relax z Natalią

czytaj str. 6

Czytanie z Klasą

Barbara Kosmowska

czytaj str. 8

Nieźle ziółko

Mityczne opowieści Janka

czytaj str. 8

MAŁGOSIA POLECA

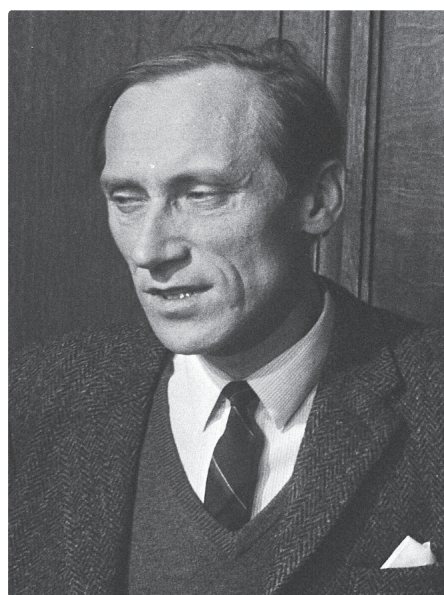

czytaj str. 10

Dumni z Radomia

Leszek Kołakowski – jeden z najwybitniejszych polskich filozofów XX wieku

Leszek Kołakowski to postać, która na trwałe zapisała się w historii polskiej i światowej humanistyki. Urodził się 23 października 1927 roku w Radomiu. Jego ojciec, Jerzy Julian Kołakowski, był pedagogiem i publicystą, znanym także pod pseudonimem Jerzy Karon. Matka pracowała jako nauczycielka, zmarła, gdy przyszły filozof miał zaledwie trzy lata. Wczesne dzieciństwo Kołakowskiego naznaczone było więc stratą i trudnymi doświadczeniami, które później wielokrotnie wspominał. W latach 30. Kołakowski wraz z ojcem przeniósł się do Łodzi. Okres wojny okazał się dla niego wyjątkowo dramatyczny — został wysiedlony z miasta, a w 1943 roku jego ojciec został aresztowany przez Niemców. Te wydarzenia ukształtowały jego wrażliwość i sposób patrzenia na świat, co później znalazło odbicie w jego twórczości filozoficznej. Po zakończeniu wojny, w 1945 roku, Kołakowski wrócił do Łodzi i rozpoczął studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Łódzkiego. W 1949 roku przeprowadził się do Warszawy wraz z żoną, Tamarą Kołakowską. W 1953 roku obronił doktorat zatytułowany „Spinoza jako zjawisko historyczne swojej epoki”, po czym objął katedrę filozofii nowożytnej na Uniwersytecie Warszawskim. Jako wykładowca szybko zdobył uznanie studentów dzięki jasnemu stylowi wykładu i umiejętności łączenia historii filozofii z aktualnymi problemami społecznymi. W latach 60. Kołakowski stał się jednym z najważniejszych krytyków systemu komunistycznego w Polsce. Jego teksty, zwłaszcza słynny esej „Tezy o nadziei i beznadziejności”, odbiły się szerokim echem i doprowadziły do konfliktu z władzami.

W 1968 roku został usunięty z Uniwersytetu Warszawskiego, co zmusiło go do emigracji. Po wielu podróżach i pobytach na zagranicznych uczelniach ostatecznie osiadł

w Anglii, gdzie związał się z Uniwersytetem Oksfordzkim. W latach 1972–1991 był badaczem i wykładowcą w All Souls College. Prowadził również liczne seminaria i wykłady gościnne na uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Europie. Po przejściu na emeryturę otrzymał honorowy

tytuł członka społeczności akademickiej (Honorary Member of Staff). Kołakowski zasłynął nie tylko jako historyk filozofii, lecz także jako autor błyskotliwych esejów i tekstów popularyzujących myślenie filozoficzne. Jego najbardziej znane dzieło, monumentalna „Główne nurty marksizmu”, do dziś uchodzi za jedną z najważniejszych analiz tego systemu ideowego. Za swoją działalność naukową i publicystyczną otrzymał wiele nagród i wyróżnień, m.in. Nagrodę Polskiego PEN Clubu im. Jana Parandowskiego, Order Orła Białego, Nagrodę Jerozolimską oraz prestiżową Nagrodę Biblioteki Kongresu Stanów Zjednoczonych im. Johna Klugego — jako pierwszy laureat w historii. Leszek Kołakowski zmarł 17 lipca 2009 roku w Oksfordzie. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Pozostawił po sobie ogromny dorobek intelektualny, który do dziś inspiruje kolejne pokolenia filozofów, studentów i wszystkich, którzy próbują zrozumieć świat poprzez refleksję i dialog. ■ Antonina Drabik 8e

Gwiazdozbiór

Pani Sylwia Szpak – o kwiatach, życiu i uważności

Ulubiony kwiat

Frezje, lubię za ich delikatność, elegancję, ki wygląd i wyjątkowy zapach, który nie jest przytłaczający. Kojarzą mi się ze spokojem, świeżością i prostym pięknem. To taki kwiat,

który nie musi być bardzo głośny, żeby robić wrażenie.

Człowiek, którego podziwiam

Siddhartha Gautama. Podziwiam go za sposób patrzenia na życie i ludzi. Bliska jest mi idea wewnętrznego spokoju, świadomości oraz akceptacji tego, na co nie zawsze mamy wpływ. Jego nauki pokazują, że czasem największą siłą jest umiejętność zatrzymania się i spojrzenia na świat z dystansem.

Film, który nigdy mi się nie znudzi

Lucy. To film, do którego mogę wracać wiele razy. Lubię jego klimat, dynamiczną akcję i tematykę dotyczącą możliwości ludzkiego umysłu. Poza samą fabułą daje też trochę do myślenia i zostawia widza z różnymi pytaniami na temat człowieka oraz granic poznania.

Muzyka, którą słucham

polski rap / hip-hop

Najbardziej lubię polski rap i hip-hop, bo w tym gatunku często można znaleźć prawdziwe emocje i autentyczne historie. Cenię muzykę, która ma przekaz i potrafi oddać różne stany emocjonalne – od motywacji po momenty refleksji. To gatunek, przy którym można zarówno pomyśleć, jak i po prostu się wyłączyć.

Wymarzone miejsce do zwiedzenia

Nigdy nie miałam jednego wymarzonego miejsca do odwiedzenia. Jestem raczej domatorem i dobrze czuję się w swoim otoczeniu. Oczywiście lubię poznawać nowe miejsca, ale bardziej niż pogoń za podróżami doceniam codzienność, spokój i to, gdzie jestem w danym momencie życia.

Alfabet podróży z historią i geografią

L jak Litwa – kraj wspólnej historii i niezwykłych krajobrazów

Litwa to niewielkie, ale niezwykle ciekawe państwo położone nad Morzem Bałtyckim, którego losy od wieków splatają się z historią Polski. Dziś Litwa jest nie tylko naszym sąsiadem, ale także miejscem, gdzie wciąż można odnaleźć ślady wspólnej przeszłości oraz podziwiać wyjątkowe walory przyrodnicze. Relacje między Polską a Litwą sięgają średniowiecza. Przełomowym momentem było zawarcie w 1385 roku Unii w Krewie, która zapoczątkowała sojusz obu państw. Dzięki niej wielki książę litewski Władysław Jagiełło został królem Polski. Przez wieki Polska i Litwa miały wspólnego monarchę, ale zachowywały odrębne instytucje i tradycje. W kolejnych wiekach współpraca zacieśniała się, aż doprowadziła do powstania Rzeczypospolitej Obojga Narodów na mocy unii lubelskiej. W tamtym czasie było to jedno z największych państw Europy. Polacy i Litwini współtworzyli wspólną kulturę, politykę i gospodarkę. Ważnym wydarzeniem w historii obu narodów była także Bitwa pod Grunwaldem, w której wojska polsko-litewskie pokonały zakon krzyżacki. To symbol współpracy i wspólnego zwycięstwa. Obecną stolicą Litwy jest Wilno, które przez wieki było ważnym ośrodkiem polskiej kultury. Znajduje się tam Ostra Brama z cudownym obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej, ważnym miejscem kultu dla Polaków. Warto dodać ciekawostkę, że kult Matki Boskiej Ostrobramskiej obecny jest także w Polsce – jej wizerunek znajduje się m.in. w Skarżysku – Kamiennej, co pokazuje, jak silne są religijne i kulturowe więzi między obydwojema narodami. Z Wilnem związane są życiorysy wielu znanych postaci z historii i kultury Polski (Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Czesław Miłosz, Stefan Batory, Józef Piłsudski, Stanisław Moniuszko). Litwa zachwyca różnorodnością krajobrazów. Jednym z najciekawszych miejsc jest Mierzeja Kurońska słynąca z ogromnych

wydm. Ten wąski pas łączy słynący z wydobycia bursztynu wpisany jest na listę UNESCO. To miejsce pokazuje potęgę natury i jednocześnie było ważnym szlakiem handlowym w przeszłości. Innym wyjątkowym regionem jest Pojezierze Litewskie, pełne jezior i lasów. W przeszłości tereny te stanowiły naturalną barierę obronną, co miało znaczenie w czasach walk z Krzyżakami.

Warto również wspomnieć o rzece Niemen, która odgrywała ważną rolę w handlu i komunikacji.

Ciekawostki o Litwie i relacjach polsko-litewskich

- Język litewski jest jednym z najstarszych języków indoeuropejskich i zachował wiele archaicznych cech.

- W Wilnie do dziś można spotkać liczne polskie napisy i usłyszeć język polski na ulicach.

- W Rumszyszkach znajduje się jedno z największych muzeów etnograficznych na wolnym powietrzu w Europie.

- Koszykówka jest uważana za sport narodowy na Litwie, a drużyny litewskie osiągają sukcesy na skalę światową.

- W Wilnie znajduje się słynny Zaulek Literatów, gdzie na ścianach zawieszono ponad 200 tabliczek upamiętniających twórców związanych z miastem.

- Obecnie oba kraje współpracują w ramach Unii Europejskiej oraz NATO.

■ Franciszek Kośła 7d

się wtedy, kiedy człowiek zaczyna rozumieć, że nawet porażki mają sens i potrafią czegoś nauczyć. Z czasem można zauważyć, że to właśnie trudniejsze doświadczenia często najbardziej rozwijają i budują charakter.

■ Antonina Drabik 8e

Pierwsza randka

Miałam wtedy chyba 12 lat i byłam w 6 klasie. To było podczas obozu narciarskiego, więc całość bardziej przypomina dziś miłe, dziecięce wspomnienie niż poważną randkę. Mimo wszystko pamiętam ten moment z dużym uśmiechem, bo był bardzo naturalny i beztroski.

Pierwszy sukces

Myślę, że sukces nie zawsze musi oznaczać wygraną czy osiągnięcie konkretnego celu. Dla mnie prawdziwy sukces pojawia

Karolina przedstawia

Stany Zjednoczone – idealnym miejscem na wakacje

Stany Zjednoczone to jedno z najbardziej różnorodnych i fascynujących miejsc na świecie, które co roku przyciąga miliony turystów. Ameryka jako kierunek wakacyjny oferuje niemal wszystko — od tętniących życiem metropolii, przez malownicze parki narodowe, aż po rajskie plaże. Na zachodzie kraju można podziwiać spektakularne widoki Wielkiego Kanionu, a także odwiedzić słoneczną Kalifornię z jej pięknymi plażami i słynnym Los Angeles. Z kolei wschodnie wybrzeże zachwyca historycznymi miastami, takimi jak Nowy Jork czy Waszyngton, gdzie nowoczesność przeplata się z bogatą historią. Ameryka to również idealne miej-

sce dla miłośników natury. Parki narodowe, takie jak Yellowstone czy Yosemite, oferują

niezapomniane widoki, dziką przyrodę i liczne szlaki turystyczne. To doskonała okazja, by oderwać się od codzienności i spędzić czas na świeżym powietrzu. Nie można zapomnieć o kulturze i rozrywce. Stany Zjed-

noczone to kolebka wielu trendów muzycznych, filmowych i kulinarnych. Wakacje w USA to szansa na spróbowanie kuchni z całego świata, uczestnictwo w koncertach czy odwiedzenie znanych miejsc związanych z popkulturą. Dodatkowo infrastruktura turystyczna w USA stoi na bardzo wysokim poziomie. Podróżowanie jest wygodne dzięki dobrze rozwiniętej sieci transportu, a szeroka oferta hoteli i atrakcji sprawia, że każdy znajdzie coś dla siebie.

■ Karolina Fatek 8e

Mistrzostwa PSP 34 w Lekkiej Atletyce

2 czerwca na stadionie MOSiR odbyły się Mistrzostwa naszej szkoły w Lekkiej Atletyce — wydarzenie, które jak co roku połączyło sportową rywalizację, dobrą zabawę i ogrom pozytywnej energii!

Uroczystego otwarcia dokonała Pani Dyrektor Agnieszka Gasek, życząc wszystkim zawodnikom wytrwałości, radości z rywalizacji i przede wszystkim — sportowej postawy fair play.

Na bieżni i boiskach działo się naprawdę wiele! Uczniowie klas I–VIII z pełnym zaangażowaniem walczyli w konkurencjach:

bieg na 40 m
bieg na 60 m
bieg na 300 m
skok w dal
rzut piłeczką palantową

Po każdej konkurencji odbywało się podsumowanie wyników i wręczenie medali w poszczególnych kategoriach wiekowych. Emocje sięgały zenitu, a radość zwycięzców była bezcenna! Nie mniej działo się na trybunach — nasi uczniowie stworzyli prawdziwą strefę dopingu! Były okrzyki, oklaski, kolorowe plakaty i transparenty, a atmosfera przypominała wielkie sportowe wydarzenia. To był dzień, w którym wszyscy uczniowie i nauczyciele pokazali, że tworzymy jedną, zgraną i pełną pasji społeczność. Dziękujemy za zaangażowanie, energię i piękne sportowe emocje! ■

Skaner muzyczny – Bedoes

Bedoes i „diss na raka” – kiedy muzyka staje się pomocą

Bedoes 2115 to jeden z najpopularniejszych polskich raperów młodego pokolenia. Znany jest z emocjonalnych tekstów i szczerości, ale ostatnio zrobiło się o nim głośno z zupełnie innego powodu niż zwykle premiery muzyczne. W kwietniu 2026 roku ar-

Dziewczynka przeszła już długie leczenie, ale choroba powróciła, dlatego utwór stał się symbolem walki i nadziei. Piosenka bardzo szybko zdobyła popularność w internecie i poruszyła tysiące ludzi. W ciągu kilku dni osiągnęła miliony wyświetleń, a jej przesłanie było jasne: nie poddawać się i walczyć do końca. Co ważne, cały projekt ma charakter charytatywny. Dochód z utworu trafia do Fundacji Cancer Fighters, która wspiera dzieci chore na raka oraz ich rodziny. Dzięki akcji udało się zebrać już miliony złotych na pomoc potrzebującym. Sam Bedoes przyznał, że temat choroby jest mu bardzo bliski i trudny, dlatego stworzenie tego utworu było dla niego ogromnym wyzwaniem. Chciał jednak pokazać, że muzyka może mieć realny wpływ na życie innych ludzi. Ta historia pokazuje, że hip-hop to nie tylko rozrywka, ale też sposób na przekazywanie ważnych treści i pomaganie innym. „Diss na raka” to przykład, jak można wykorzystać popularność i talent do robienia czegoś dobrego.

■ Karolina Fatek 8e

tysta nagrał wyjątkowy utwór zatytułowany „Ciągłe tutaj jestem (diss na raka)”. Nie jest to jednak typowy diss, czyli utwór wymierzony w innego rapera. Tym razem „przeciwnikiem” stała się choroba — rak. W nagraniu wzięła udział 11-letnia Maja Mekan, która zmagą się z ciężką chorobą nowotworową.

Miła Street 18

Sukcesy naszych uczniów

JAN KIELSKI z klasy 8e finalistą konkursu MKO z biologii !!!

Osiągnięcie tytułu finalisty konkursu przedmiotowego, organizowanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty, to jeden z najbardziej prestiżowych sukcesów, jakie może odnieść uczeń szkoły podstawowej. Wymaga ono nie tylko pasji, ale przede wszystkim dużo godzin rzetelnej pracy, wykraczającej daleko poza standardowy program nauczania.

Droga do finału konkursu kuratorskiego wymagała od Janka opanowania materiału na poziomie często spotykanym dopiero w liceach ogólnokształcących. Janek wykazał się wyjątkowym zrozumieniem procesów biologicznych – od skomplikowanych mechanizmów genetyki i biologii komórki, przez szczegółową anatomię i fizjologię człowieka, aż po szerokie spektrum zagadnień z zakresu ekologii i ochrony środowiska.

Jankowi serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!!!

Opiekunem ucznia była p. Aneta Garczyńska. ■ *Aneta Garczyńska*

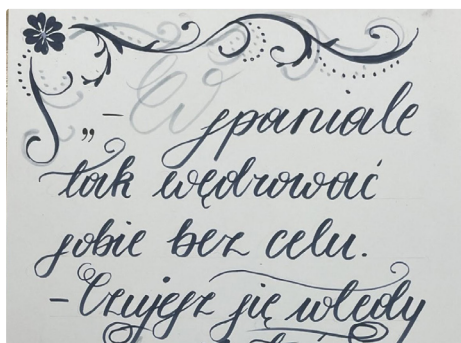
Emilia Sztencel z kl. 7C – laureatki XXIII Konkursu Filozoficznego "W drodze ku mądrości" MKO!

W sobotę 16 maja, na Uniwersytecie Warszawskim, odbyła się uroczysta gala, na której Emilka odebrała dyplom i zaświadczenie MKO. Jej sukces to wyjątkowe osiągnięcie, które zasługuje na ogromne uznanie — szczególnie dlatego, że Emilka,

będąc dopiero uczennicą 7 klasy, z powodzeniem rywalizowała ze starszymi uczestnikami. Na etapie finałowym zdobyła wymaganą liczbę punktów, przeszła do części ustnej i ostatecznie znalazła się w elitarnym gronie zaledwie 11 laureatów w całym województwie i to na 4 miejscu! Tytuł laureata to dowód intelektualnej pasji do nauki i filozofii oraz ogromnej pracowitości naszej uczennicy. ■ *Olga Pytlińska-Markowicz*

Piórem do finału! Wielki sukces Aleksandry Petelskiej

Z ogromną radością informujemy, że uczennica klasy 7c naszej szkoły – Aleksandra Petelska – zakwalifikowała się do finału Ogólnopolskiego Konkursu Kaligraficznego „Piórem i pazurem”! Ola perfekcyjnie wykonała swoją pracę podczas etapu wojewódzkiego i spośród 385 uczestników z całej Polski znalazła się w gronie finalistów konkursu. Zadaniem uczestników było staranne i artystyczne zapisanie słów Tove Janssona:

„– Wspaniale tak wędrować sobie bez celu. – Czujesz się wtedy wolny. Jesteś sam, a jednocześnie spotykasz nowych przyjaciół”.

Talent, precyzja oraz niezwykła estetyka wykonania pracy Oli przyniosły nam ogromną radość i dumę. Trzymamy mocno kciuki za Aleksandrę podczas finału konkursu.

Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów! ■ *Małgorzata Morgaś*

W podróży ku sobie – sukces Jana Kielskiego

Z ogromną radością informujemy, że uczeń naszej szkoły Jan Kielski zdobył wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Literackim „(Pod)różne historie”.

Jan napisał opowiadanie pt. „Życiowa lekcja mistrza”, w którym przedstawił podróż nie tylko jako zwykłą wyprawę, ale również jako metafizyczne doświadczenie odbywające się w wyobraźni oraz w odkrywaniu własnego wnętrza. Autor ukazał, że praw-

dziwa podróż może prowadzić człowieka do poznania samego siebie, własnych emocji i wartości.

Praca Jana została doceniona za dojrza-

łość refleksji, ciekawą formę oraz oryginalne spojrzenie na temat konkursu. To wielki sukces i powód do dumy dla całej społeczności szkolnej.

Serdecznie gratulujemy Janowi talentu literackiego i życzymy kolejnych twórczych osiągnięć! ■ *Małgorzata Morgaś*

KUBA PISARSKI z klasy 7c FINALISTĄ Konkursu o Zdrowiu „Higieja” organizowanego pod patronatem MKO.

Konkurs „Higieja” to wieloetapowy konkurs, który skupia się na bardzo szczegółowych zagadnieniach z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, szeroko pojętej ochrony zdrowia, profilaktyki chorób, higieny oraz ekologii. Sukces Kuby jest wynikiem jego niezwyklej pasji, tytanicznej pracy i wielkiej determinacji. Droga do finału wojewódzkiego to miesiące intensywnych przygotowań, które wymagały od Kuby ogromnego zaangażowania. Finalista poświęcił mnóstwo swojego wolnego czasu na wnikliwą analizę fachowej literatury biologicznej, rozwiązywanie skomplikowanych arkuszy konkursowych. Wykazał się przy tym nie tylko doskonałą pamięcią, ale przede wszystkim umiejętnością logicznego myślenia, łączenia faktów medycznych i prawdziwą badawczą dociekliwością. Taka dojrzałość, dyscyplina i chęć ciągłego samodoskona-

Miła Street 18

Sukcesy naszych uczniów

lenia u ucznia siódmej klasy zasługują na najwyższy podziw.

Kubie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Opiekunem ucznia była p. Aneta Garczyńska. ■ Aneta Garczyńska

LAUREACI konkursu „Radomscy Tropiciele Książek”!

To już czwarty rok, gdy uczniowie naszej szkoły podjęli wyzwanie czytelnicze, biorąc udział w konkursie „Radomscy Tropiciele Książek”. Jest to dwuetapowy konkurs, zorganizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Józefa A. i Andrzeja S. Żaluskich w Radomiu. Konkurs jest objęty honorowym patronatem przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty oraz przez Prezydenta Miasta Radomia.

W tym roku do I etapu zgłosiło się 842 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w Radomiu. Uczniowie mieli za zadanie przeczytać cztery różne książki, po czym napisać testy sprawdzające wiedzę z ich lektury.

Do II – finałowego etapu zakwalifikowało się łącznie 242 uczniów z Radomia, w czterech kategoriach wiekowych. W tymże etapie uczniowie mieli przeczytać jedną dodatkową lekturę oraz również napisać test sprawdzający. Z naszej szkoły zakwalifikowało do tego etapu 20 uczniów. Z grona finalistów wyłoniono laureatów tegoż konkursu.

Z wielką przyjemnością informujemy, że Olga Curyło z klasy 6a została LAUREATKĄ 1 miejsca w Radomiu w kategorii klas 4-6! Natomiast LAUREATAMI w kategorii klas 2-3 zostali:

- Alicja Kaczmarzyk (kl. 3a) – II miejsce
  - Stanisław Wojewoda (kl. 2c) – II miejsce
  - Aleksander Cieślak (kl. 3c) – III miejsce
- Gratulujemy sukcesu!!!

Uroczysta gala wręczenia dyplomów i nagród odbyła się 28 maja 2026 roku w Kamienicy Deskurów w Radomiu. Na

galę przybyli wszyscy finaliści i laureaci konkursu, w tym nasza liczna, czytelnicza drużyna PSP34! Dziękujemy wszystkim uczniom, którzy podjęli się uczestniczenia w tym konkursie – za waszą miłość do książek, za wytrwałość (choć łatwo nie było..!) i za chęć. Jesteście wielcy!! pamiętajcie – czytanie utrzymuje mózg w dobrej kondycji, rozwija wyobraźnię, intelekt, odświeża a czasem nawet bywa zaraźliwe

Koordinatorce powyższego konkursu w naszej szkole:

Kategoria I – p. Sandra Buczma.

Kategoria II i III – p. Aneta Adamus i Inga Heńk-Curyło. ■ Inga Heńk - Curyło

LAUREATKI w konkursie biologicznym!

Mamy ogromne powody do dumy! 25 maja w XII LO im. Witolda Gombrowicza w Radomiu odbyło się uroczyste wręczenie nagród w VI edycji Międzyszkolnego Konkursu „Anatomia i zdrowie człowieka”.

Konkurs przyciągnął ponad trzysta pasjonatów medycyny z klas 7 i 8, którego celem było popularyzowanie wiedzy z zakresu anatomii człowieka, biologii oraz profilaktyki zdrowotnej, a także rozwijanie zainteresowań młodzieży naukami medycznymi. Nad jego przebiegiem czuwał Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Radomskiego.

Z radością ogłaszamy, że w elitarniej dziesiątce najlepszych w całym regionie znalazły się nasze uczennice:

Julia Lech z klasy 8c

Magdalena Pastuszka z klasy 7c

Ogromne brawa dla dziewczyn za niesamowitą wiedzę i zaangażowanie! □ Życzymy dalszych sukcesów, wytrwałości w zdobywaniu wiedzy i odwagi w realizowaniu naukowych pasji!

Opiekunem uczennic była p. Aneta Garczyńska.

■ Aneta Garczyńska

Osiągnięcia w Konkursie „Zbrodnia Katyńska. Pamięć i prawda.” MKO

Z dumą informujemy, że:

- Lena Grzywacz, uczennica klasy 8c, uzyskała tytuł laureatki konkursu,
- Lena Siankowska, uczennica klasy 8c, została finalistką konkursu,
- Igor Zawadzki, uczeń klasy 7d, został finalistą konkursu. To wyjątkowe wyróżnienia będące efektem wiedzy, zaangażowania, systematycznej pracy oraz zainteresowania historią naszego kraju. Jesteśmy niezwykle dumni z osiągnięć naszych uczniów, którzy godnie reprezentowali szkołę i odnieśli sukces w tak prestiżowym konkursie.

■ Olga Pytlińska-Markowicz

Ogólnopolski Konkurs Historyczny „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 972-1514. Od Cedyny do Orszy”

Ogromne gratulacje dla Witolda Curyło z klasy 6a, który został laureatem konkursu MKO – Ogólnopolskiego Konkursu Historycznego „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 972-1514. Od Cedyny do Orszy”. Witek przeszedł wszystkie trzy etapy konkursu (rejonowy, wojewódzki i ponadwojewódzki, uzyskując świetne wyniki procentowe. Udział w konkursie wymaga dużej wiedzy, zaangażowania, pasji i wytrwałości. Wyrazy uznania dla nauczycielki historii – p. Bogusławy Bieniek, która przygotowała Witka, poświęcając mu swój czas i przekazując cenne wskazówki merytoryczne. ■ Inga Heńk - Curyło

Filmoteka

„Projekt Hail Mary” – Kosmiczna przyjaźń, która ratuje świat

Reżyser Phil Lord i Christopher Miller, USA 2026. Co by było, gdybyś obudził się w kosmosie bez żadnych wspomnień, a od twoich decyzji zależało przetrwanie całej ludzkości? Właśnie takie pytanie zadaje widzom „Projekt Hail Mary” – jedna z najciekawszych premier tego roku. Główny bohater, dr Ryland Grace grany przez Ryana Goslinga, budzi się na statku kosmicznym bez pamięci o swojej misji. Stopniowo odkrywa, że został wysłany w przestrzeń, aby rozwiązać problem zagrażający całej Ziemi. Ludzkość odkryła tajemniczy organizm zwany Astrofagiem, który powoli pochłania energię gwiazd – w tym naszego Słońca. Jedyną nadzieją okazuje się odległa gwiazda Tau Ceti, która z nieznanых powodów pozostaje odporna na działanie tej kosmicznej bakterii. Film zachwyca przede wszystkim relacją między głównym bohaterem a kosmicznym bytem o imieniu Rocky. Kreacja Goslinga jest bardzo ludzka – to nie tyl-

ko genialny naukowiec, ale przede wszystkim zwykły człowiek, który nie zna się na wszystkim i bywa naiwny. Obaj bohaterowie świetnie się uzupełniają i łączy ich wyraźna chemia. Od strony audiowizualnej film robi ogromne wrażenie. Za muzykę odpowiada Daniel Pemberton, którego partytura nadaje całości energię, skalę i odpowiedni ciężar emocjonalny. Zrealizowany bez użycia ani jednego green screenu, za pomocą wielkich ekranów LED i fizycznej scenografii, film stanowi niezaprzeczalną wizualną ucztę. „Projekt Hail Mary” to kino, które nie ogranicza się do efektownej oprawy wizualnej – to przede wszystkim opowieść o samotności, odpowiedzialności i potrzebie bliskości. Zaskakujące, ile razy twórcom udaje się sprawić, że sięgniemy po chusteczki. To film, który bawi, wzrusza i pobudza ciekawość naukową – idealny dla każdego, kto marzy o gwiazdach.

■ Przemysław Siara 8e

Relax z Natalią

Kazimierz Dolny miejscem, w którym czas się zatrzymał

Kazimierz Dolny to jedno z najbardziej malowniczych miasteczek w Polsce. Jeśli szukamy krótkiego jednodniowego wypadu do miejsca, gdzie czas się zatrzymał, będzie to idealny wybór. Miejsce to przyciąga tury-

1. Zamek i baszta na wzgórzu – obecnie obydwie budowle są w stanie ruiny, ale w latach swojej świetności było cudowną perełką wybudowaną dzięki królowi Kazimierzowi Wielkiemu. Korzystając z tablic, możemy

stów swoją wyjątkową atmosferą, wąskimi uliczkami, historycznymi zabytkami oraz zapierającymi dech w piersiach krajobrazami. Znajduje się w województwie lubelskim, nad Wisłą. Jest idealnym celem podróży zarówno dla osób szukających relaksu, jak i tych pragnących odkrywać bogatą historię.

Można tam zobaczyć sporo ciekawych miejsc. Należą do nich:

dowiedzieć się, że obiekt ten składał się z dziedzińca, budynków mieszkalnych, wieży widokowej. Niestety jest to kolejny zabytek, który musimy wpisać na listę miejsc zniszczonych w trakcie Potopu Szwedzkiego. Potem został odbudowany, jednak od XIX wieku pozostaje ruiną. Zamek to największa atrakcja historyczna w Kazimierzu Dolnym. Warto tam przyjechać o każdej

porze roku. Obok zamku znajduje się baszta, aby wejść na jej szczyt, trzeba pokonać wiele krętych i stromych schodów, ale docierając na szczyt, roztaczający się widok wynagradza trud. Obiekt ten zwany kiedyś wieżą Łokietka, pełnił funkcję zamku górnego i bronił przepraw przez najbliższą rzekę. Budowla w Kazimierzu Dolnym została wzniesiona na przełomie XIII i XIV wieku. Możemy też znaleźć informację, że służyła jako latarnia morska. W razie potrzeby rozpalano ogień na szczycie. Wysokość wieży to 20 metrów, a widoki są lepsze niż te z zamku. Ponoć przy dobrej widoczności można zobaczyć stąd Góry Świętokrzyskie.

2. Urokliwy Rynek – jest to główna część miasta, składająca się z dwóch części – starszej i młodszej. Na środku widzimy zabytkową studnię, którą otaczają piękne białe kamienice z pomarańczową dachówką. Detale na kamienicach tak bardzo przyciągają wzrok, że chce się tutaj przebywać. Samo miejsce jest bardzo urocze, a w sezonie staje się bardzo zatłoczone, ponieważ do miasta przyjeżdża dużo turystów. W Ryнку w Kazimierzu Dolnym można kupić lokalne przysmaki min. maślany kogut (symbol miasta) wykonany z drożdżowego ciasta i wy-

cd. na stronie 7

Sportowe to i owo

Sezon 2020, czyli miał być normalny lecz wyszło inaczej – część II

W poprzednim numerze Monitora 34 wspominałem sezon 2020, czyli przeniesiliśmy się w wyobraźni do covidowego czasu. Sezon nie wystartował w marcu. Zmagania rozpoczęły się 5 lipca podczas wyścigu o GP Austrii. Zaplanowano wyścigi na torach, które nie zawsze lub nigdy nie gościły w Formule 1.

W nowym kalendarzu znalazło się kilka tak zwanych podwójnych rund, czyli dwa wyścigi na jednym torze pod dwiema różnymi nazwami, np.: GP Austrii i GP Styrii na torze Red Bull Ring. Zostajemy we Włoszech, lecz przenosimy się na GP Toskanii na torze Mugello. Max Verstappen miał kolizję z Pierrem Gasly. Na tor wyjechał samochód bezpieczeństwa. Przy restarcie doszło do incydentu i wywieszenia czerwonej flagi. Do mety nie dojechało ośmiu kierowców. Wyścig zakończył się dubletem Mercedesu. Dziesiątą rundą było GP Rosji. Wyścig zakończył się standardowym podium z tego sezonu. F1 po dwóch tygodniach zawitała na GP Eifel rozgrywanej na torze Nurburgring w Niemczech. Po wyścigu na podium stanęli w kolejno-

ści Hamilton, Verstappen i Ricciardo. Ten ostatni pierwszy raz po odejściu z Red Bulla. W Portugalii Lewis Hamilton wygrał po raz 92 w swojej karierze. Pobił tym samym rekord wygranych w F1, który do tej pory

należał do Michaela Schumachera. Valtteri Bottas i Max Verstappen uzupełnili podium. Następnie wyścigi F1 przeniosły się na tor Imola i rozgrywano trzecią włoską rundę GP. Wyścig zakończył się dwoma pierwszymi miejscami dla Mercedesu. Po tej włoskiej rundzie F1 przeniosła się na tor Istanbul Park. Podczas kwalifikacji swoje jedyne pole position w karierze zdobył Lance Stroll. Po tym wyścigu, przez zajęcie pierwszego miejsca, Hamilton zdobył swój siódmy tytuł kierowców zrównując się z Michaeliem Schumacherem. Tuż po starcie wyścigu

w Bahrajnie doszło do przerażającego wypadku Romaina Grosjeana. Francuski kierowca przebił się przez barierę. Jego bolid zamienił się w wielką kulę ognia. Romainowi nic poważnego się nie stało. W związku z wypadkiem był to jego ostatni wyścig w karierze w Formule 1. Wyścig zakończył się wygraną Hamiltona, po raz 11 w tym sezonie. Po tym wyścigu zostajemy na torze w Bahrajnie na kolejny tydzień. Kierowcy będą się ścigać na tak zwanej owalnej nitce toru. Podczas tego weekendu nie wystartował Lewis Hamilton z powodu Covida. Lewisa zastąpił George Russell (kierowca Williamsa i kierowca rezerwy Mercedesu), a Russela w Williamsie zastąpił Roy Nissany. W Haasie Grosjeana zastąpił Pietro Fittipaldi. To zastępstwo za Romana trwało do końca sezonu. Na początku wyścigu doszło do lekkiej kraksy między Maxem Verstappenem, Charlesem Leclerciem i Sergio Perezem. Pierwsza dwójka z wyżej wymienionych musiała się wycofać, a Perez spadł na 18 (ostatnią) pozycję. Sergio jechał wybornie i sięgnął po swoje pierwsze zwycięstwo w F1. Podium uzupełnili Esteban Ocon i partner zespołowy Perez. Tego sezonu było GP Abu Zabi. Ten wyścig wygrał Max Verstappen. Było to jego dziesiąte zwycięstwo w karierze. Reasumując w sezonie 2020 było wszystko: niespodziewani zwycięzcy, ogromne i pamiętane na lata wypadki oraz aż 13 kierowców, którzy stanęli na podium. ■ Franciszek Kośła 7d

Relax z Natalią – ciąg dalszy ze strony 6

piekany w lokalnych piekarniach.

3. Ciekawe kamienice – są to oczywiście dwie przepiękne Kamienice Przybyłowskie (Mikołaja i Krzysztofa). To właśnie kamienice św. Mikołaja oraz św. Krzysztofa najbardziej zachwycają. Obie budowle mają cechy renesansowe, pochodzą z 1615 roku. Ich właścicielami byli bracia Krzysztof i Mikołaj, którzy pochodzili z zamożnej rodziny Przybyłów. Zbudowane zostały z wapienia pochodzącego z lokalnych kamieniołomów.

Wyjątkowa architektura nawiązuje do budowli renesansu włoskiego. Są pięknie ozdobione płaskorzeźbami, a na elewacji można dostrzec postać świętego Krzysztofa z małym Jezusem oraz Mikołaja odzianego w strój biskupa. Zatem warto zjeść na rynku pyszne lody i poszukać opisanych detali.

4. Kościół św. Jana Chrzciciela i św.

Bartłomieja – został ufundowany przez Kazimierza Wielkiego. Początkowo była to niewielka świątynia, która niestety spłonęła w roku 1561 podczas pożaru miasta. Przetwał jedynie fragment muru wraz z portalem. Kościół odbudowano w latach 1610-13, dzięki czemu otrzymał renesansowy wygląd. Warto zajrzeć do środka, ponieważ znajdują się tutaj najstarsze zachowane w całości organy w Polsce. Mimo tylu lat, organy są sprawne i dzięki temu, latem, organizowany jest tutaj Kazimierski Festiwal Organowy, który przyciąga wielu znamienitych muzyków.

5. Wąwóz Korzeniowy Dół-ma 400 metrów długości, znajduje się około 2,5 km od centrum Kazimierza Dolnego na wschód. Spacerując ma się wrażenie, że wkracza się w coraz większą Narnię. Jest tajemni-

czo, mrocznie i niestety latają komary. Ze ścian wąwozu wystają poskręcane korzenie (stąd nazwa wąwozu).

6. Wzgórze Trzech Krzyży – krzyże umieszczono w 1708 roku, na pamiątkę cudownego uleczenia mieszkańców z pandemii cholery, która nawiedziła miasto na początku XVIII wieku. Dwa skrajne krzyże mają wysokość 7,5 metra, a środkowy 8,5. Każdy z nich waży około pół tony. Kazimierz Dolny to bardzo popularne miasto wśród turystów o każdej porze roku. Latem odbywają się liczne festiwale i koncerty, które przyciągają mieszkańców i turystów. Kazimierz to z pewnością idealne miejsce dla osób poszukujących inspiracji historią i pięknem otaczającej przyrody.

■ Natalia Jabłońska 7d

Czytanie z Klasą

„Nieźle ziółko” to wyjątkowa opowieść o wrażliwości i przyjaźniach

Wiele z moich najpiękniejszych wspomnień z dzieciństwa wiąże się z czytaniem książek. Jedne miały ukryte obrazy w okienkach, inne pięknie rymowane strofy,

ale te najcenniejsze to bogato ilustrowane książki o wysokiej wartości. Czytając je, czułam zapach czekolady, letniej porannej rosy lub wiosennego deszczu. Te wspaniałe uczucia wywoływały ilustracje wykonane przez Emilię Dziubak, przenosząc umysły

dzieci i dorosłych w świat baśni. Każda książka, w której znajdują się jej grafiki, zajmuje szczególne miejsce w mojej domowej bibliotece. „Nieźle ziółko” jest właśnie jedną z perełek ilustratorskich Emilii Dziubak. Sceny z opowieści są po prostu cudowne, pełne ciepła i miłości. Wszystkie ilustracje zawierają wiele szczegółów i nie sposób oderwać od nich wzroku. Przekładając kolejne strony, wręcz czuje się zapach ziół, kwiatów i bezstroskich wakacji. Wpatrując się w obrazy, zaczynamy odczuwać melancholię, radość i nadzieję, czyli uczucia opisane w tekście literackim. Biorąc do ręki tę książkę, przypominają mi się z ostatnie wakacje z moją babcią, która zawsze pachniała szarlotką. Jednak nie wszystkie babcie pachną ciastami. Taka była właśnie babcia Eryka. Jej walizka zawsze wypełniona była ziołami, można więc sobie wyobrazić, że wszędzie wokół Babci Malutkiej unosił się aromat mięty, rumianku i lubczyku. „Nieźle ziółko” to wyjątkowa opowieść o wrażliwości i przyjaźniach

– tych pięknych i tych trudnych, ale także o lęku i odwadze. Przygody Eryka pokazują problemy, z jakimi mierzą się dzieci bez względu na wiek. Główny bohater sprawia wrażenie nieco wstydliwego i trudno jest mu dojść do głosu w grupie kolegów. Do tego pragnąłby grać z rówieśnikami w koszykówkę, ale brakuje mu wprawy, koledzy to wykorzystują i staje się obiektem drwin na boisku. I tu z pomocą przychodzi Babcia Malutka, która jest naprawdę wyjątkową osobą. Potrafi z każdego wyciągnąć każdą tajemnicę, umie odpędzić nawet największe smutki i zawsze ma dobrą radę i potrafi słuchać jak nikt inny. Czy Erykowi uda się odnaleźć prawdziwego przyjaciela? I czy znajdzie w sobie odwagę, by stawić czoła trudnościom, o których ostatnio dyskutował z babcią? Przeczytajcie, gorąco polecam!

Książka porusza trudną tematykę, jednak humor, zaskakujące sytuacje, zabawne dialogi sprawiają, że podczas czytania potrafi rozśmieszyć do łez. Wspomnę jeszcze raz, że przepiękne ilustracje Emilii Dziubak są wielkimi atutami tej książki. Mam nadzieję, że zostaniecie nimi oczarowani. Ja uwielbiam Emilię Dziubak.

■ Natalia Jabłońska 7d

Mityczne opowieści Janka

Orfeusz – król, którego miłość zaprowadziła aż do bram Podziemia

Dzisiaj opowiem wam o najbardziej znanym trackim królu – Orfeuszu. Był wielkim śpiewakiem i lutnistą. Jego żoną została piękna hamadriada Eurydyka. Kochali się bezgranicznie. Pewnego dnia wydarzyło się nieszczęście. Nimfę ukąsiła jadowita żmija i ta zmarła. Orfeusz był załamany. Nie był w stanie grać, śpiewać, tworzyć. Chodził tylko po gajach, łąkach i wołał imię ukochanej. Po wielu dniach postanowił wyruszyć w niebezpieczną drogę do Podziemia. Gdy dotarł do krainy śmierci nie napotkał żadnych problemów: Charon przewiózł go za darmo zaśluchany w jego pieśni, Cerber nie odważył się nawet szczeknąć. Gdy stanął przed Hadesem i śpiewem za-

czął błagać o wypuszczenie ukochanej, ten zgodził się bez wahania. Warunek był tylko jeden. Przez całą drogę na powierzchnię Orfeusz nie mógł nawet zerknąć na idącą za nim Eurydykę. Grajek złamał zasady umowy, a jego żona pozostała w podziemiu. Lutnik nigdy nie podniósł się po tej stracie. Chodził po górach i dolinach, aż którejś nocy natknął się na pijanego orszak Dionizosa. Oszałałe menady rozerwały jego ciało na kawałki. Jeśli zaciekałem was opowieścią o trackim królu i chcielibyście poznać jego dalszą historię, zachęcam do udania się do Pałacu Muzyki Katalońskiej w Barcelonie, którego właścicielem jest chór pod wezwaniem Orfeusza. ■ Jan Kielski 8e

Okiem Żyrafy

Sukces naszej drużyny!

18 maja 2026 r. na obiektach MOSiR w Radomiu, w ramach Radomskiej Olimpiady Młodzieży, odbyły się zawody w czwórboju lekkoatletycznym.

Nasza drużyna w składzie:

Igor Lis (6c)
Konstanty Spyt (6a)
Mikołaj Szczęsny (6c)
Wojciech Zięba (5b)
Antoni Wierzgala (6a)
Jakub Pyziak (5b)
zdobyła III miejsce w Radomiu w rywalizacji szkół podstawowych!
Serdecznie gratulujemy zawodnikom! ■

Animalsy – Kapucynka

Kapucynka – małpka, która rozpoznaje swoje odbicie w szkle

Kapucynka to niewielka małpa należąca do małp Nowego Świata znana ze swojej dużej inteligencji, zręczności oraz ciekawskiego zachowania. Występuje w lasach

tropikalnych Ameryki Środkowej i Południowej, szczególnie w takich krajach jak Brazylia, Kolumbia, Wenezuela czy Panama. Najczęściej zamieszkuje gęste, wilgotne lasy, gdzie większość życia spędza wysoko na drzewach. Dzięki długiemu, chwytmemu ogonowi potrafi utrzymywać równowagę, zwiisać z gałęzi, a nawet podpierać się nim podczas jedzenia lub odpoczynku.

Kapucynki są stosunkowo niewielkie – długość ich ciała wynosi zazwyczaj od 30 do 55 centymetrów, a ogon jest niemal tak samo długi jak reszta ciała. Waga zwykle od 2 do 4 kilogramów. Ich futro może mieć róż-

ne odcienie – od jasnobrązowego po ciemnobrązowe lub czarne – a twarz jest zazwyczaj jaśniejsza niż reszta ciała. Nazwa „kapucynka” pochodzi od podobieństwa umaszczenia głowy tych małp do kapturów noszonych przez zakonników kapucynów. Mają bardzo sprawne dłonie z przeciwstawnymi palcami, co pozwala im precyzyjnie chwycić drobne przedmioty i manipulować nimi. Kapucynki są uznawane za jedne z najinteligentniejszych małp. Potrafią rozwiązywać proste problemy, zapamiętywać różne czynności oraz uczyć się przez obserwację innych osobników. W naturze używają narzędzi, na przykład kamieni do rozbijania twardych orzechów albo patyków do wyciągania owadów z trudno dostępnych miejsc. Ich ciekawość sprawia, że często badają nowe przedmioty i sytuacje, co pomaga im przystosować się do zmieniającego się środowiska. Żyją w stadach liczących zwykle od 10 do 30 osobników, w których panuje wyraźna hierarchia. Członkowie grupy komunikują się za pomocą dźwięków, gestów oraz mimiki twarzy, a wzajemna pielęgnacja futra pomaga im utrzymywać więzi społeczne. Kapucynki są wszystkożerne, co oznacza, że ich dieta jest bardzo zróżnicowana. Jedzą przede wszystkim owoce, nasiona, liście i orzechy, ale nie gardzą także owadami, pajęczakami, jajami ptaków,

a czasem nawet małymi kręgowcami, takimi jak jaszczurki. Dzięki temu potrafią przetrwać w różnych warunkach środowiskowych. Poszukiwanie pożywienia zajmuje im znaczną część dnia, a przy tym wymagają dużej zręczności i spry tu. Rozmnażanie kapucynek odbywa się zwykle raz w roku. Ciąża trwa około 5-6 miesięcy, po czym rodzi się zazwyczaj jedno młode. Nowonarodzona kapucynka przez pierwsze tygodnie życia trzyma się brzucha matki, a później przenosi się na jej grzbiet, gdzie podróżuje podczas przemieszczania się po drzewach. Opieka nad młodym trwa długo, ponieważ musi ono nauczyć się wielu umiejętności potrzebnych do życia w lesie, takich jak wspinanie się, zdobywanie pokarmu i rozpoznawanie zagrożeń.

Czy wiesz, że...

– Niektóre kapucynki myją jedzenie w wodzie, zanim je zjedzą, zwłaszcza jeśli jest zabrudzone piaskiem lub ziemią.

– Kapucynki potrafią rozpoznawać własne odbicie w lustrze, co świadczy o wysokim poziomie samoświadomości.

– Ich mózg w stosunku do wielkości ciała jest jednym z największych wśród małp Nowego Świata, co tłumaczy ich inteligencję.

– W naturze obserwowano kapucynki, które rzucały kamieniami w drapieżniki, próbując je odstraszyć. ■ Aleksandra Misztal 8e

Fle(sz)kolny

Historyczny wyczyn Oli!

Nasza koleżanka Aleksandra Misztal – uczennica klasy 8e w tym roku wzięła udział w konkursie przedmiotowym z języka polskiego organizowanym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty. Przygotowania zaczęła dużo wcześniej i pracowała bardzo systematycznie, żeby jak najlepiej opanować wymagany materiał. Czytała nie tylko obowiązkowe lektury, ale też dodatkowe teksty i opracowania, które pomagały jej lepiej zrozumieć omawiane utwory. Rozwiązywała również arkusze z poprzednich lat, dzięki czemu mogła sprawdzić swoją wiedzę i oswoić się z typem zadań pojawiających się na konkursie. Duże znaczenie miały też wskazówki jej nauczycielki języka polskiego, pani Małgorzaty Morgaś, która motywowała ją do dalszej pracy i podpowiadała, na co zwracać szczególną uwagę. Kiedy

dowiedziała się, że przeszła etap szkolny, była bardzo szczęśliwa i dumna ze swojej pracy. To zmotywowało ją, żeby jeszcze bardziej się starać i poświęcać więcej czasu na naukę. Przed etapem rejonowym uczyła się jeszcze intensywniej – dokładnie analizowała teksty i ćwiczyła pisanie różnych form wypowiedzi. Informacja o zakwalifikowaniu się do kolejnego etapu była dla niej sporym zaskoczeniem, ale jednocześnie ogromnym powodem do dumy. Ostatecznie zdobycie tytułu finalistki sprawiło jej wielką radość i dało poczucie, że cały włożony wysiłek naprawdę się opłacił. Udział w konkursie nauczył ją systematyczności, cierpliwości i wiary w swoje możliwości. Pokazał jej też, że sumienna praca może prowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów.

■ Przemysław Siara 8e

Gdzie ta keja?

Tajemnica „Latającego Holendra” najbardziej znanego statku widmo

Morza i oceany od wieków budziły w ludziach zarówno zachwyt, jak i strach. Żeglarze opowiadali sobie niezwykle historie o sztormach, potworach morskich i statkach widmo. Jedną z najbardziej znanych legend jest opowieść o „Latającym Holendrze”, czyli tajemniczym okręcie, który podobno do dziś pojawia się na wzburzonych wodach. Legenda narodziła się prawdopodobnie w XVII wieku, kiedy Holandia była potęgą morską. Według opowieści kapitan statku chciał za wszelką cenę opłynąć Przylądek Dobrej Nadziei w Afryce, mimo potężnego sztormu. Gdy załoga bła-

gała go o zawrócenie, kapitan miał krzyknąć, że będzie płynął nawet do końca świata.

Według legendy za jego pychę statek został przeklęty. Od tamtej pory „Latający Holender” miał wiecznie błąkać się po oceanach bez możliwości zawinięcia do por-

tu. Marynarze przez setki lat twierdzili, że widzieli dziwny statek pojawiający się w mgłę lub podczas burzy. Niektórzy uważali, że spotkanie z nim przynosi pecha, a nawet zapowiada katastrofę. Opowieści te szybko rozprzestrzeniły się po całym świecie i stały się częścią morskiego folkloru. Naukowcy próbują dziś wyjaśnić tę legendę w bardziej racjonalny sposób. Jednym z możliwych wyjaśnień jest zjawisko zwane fatamorganą. To szczególnie rodzaj mirażu, który może sprawić, że odległy statek wydaje się unosić nad wodą lub wyglądać niezwykle tajemniczo. Dla dawnych żeglarzy, którzy nie znali takich zjawisk, mogło to wyglądać jak prawdziwy statek widmo. Historia „Latającego Holendra” do dziś inspiruje twórców książek, filmów i gier. Pojawia się między innymi w serii filmów „Piraci z Karaibów”, gdzie przedstawiono go jako mroczny okręt dowodzony przez przeklętego kapitana. Dzięki temu legenda nadal żyje i fascynuje kolejne pokolenia. Choć trudno powiedzieć, ile prawdy kryje się w tej historii, jedno jest pewne, morze od zawsze pobudzało ludzką wyobraźnię. A opowieści takie jak legenda o „Latającym Holendrze” sprawiają, że świat dawnych żeglarzy wydaje się jeszcze bardziej tajemniczy i niezwykły. ■ Zosia Stępień 8e

Małgosia poleca

Ciasto z truskawkami

Składniki na spód:

- 100 g masła
- 100 g cukru pudru
- szczypta soli
- 250 g mąki tortowej
- 2 jajka

Składniki na masę z mascarpone:

- 250 g serka mascarpone
- 200 g śmietanki 30%
- 4 łyżki cukru-pudru

Dekoracja:

- ok. 500 g truskawek i ok. 200 g borówek
- galaretkę, najlepiej krystaliczną

Przygotowanie:

Na stolnicy mieszamy wszystkie składniki na tartę i szybko zagniatamy aż będzie gładkie. Następnie owijamy je folią i wkładamy do lodówki na ok. 2 godziny. Po wyjęciu z lodówki ciasto rozwałkowujemy na 3 mm i układamy nim formę do tarty (najlepiej o średnicy 23 cm).

- Ciasto układamy do piekarnika rozgrza-

nego do 190 stopni na 20 minut, następnie zdejmujemy papier z obciążeniem i pieczemy jeszcze kolejnych 15 min. Ciasto powinno być ładnie zarumienione.

•Kiedy ciasto dobrze wystygnie można zabrać się za nadzienie. Schłodzoną śmietankę ubijamy w wysokim naczyniu z cukrem pudrem do momentu aż będzie sztywna (po odwróceniu miski śmietana nie powinna wypływać). Dodajemy mascarpone i kilka minut (ok. 3) ubijamy mieszając całość. Tak powstałą masę układamy na spód.

•Truskawki myjemy, osuszamy, obieramy z szypulek. Układamy na kremie rozpoczynając od środka. W przestrzenie pomiędzy truskawkami rozsypujemy borówki.

•Ostatni krok to galaretka. Mieszm ją z wrzącą wodą, ale żeby była gęstsza dodajemy zdecydowanie mniej wody niż podane jest w przepisie na opakowaniu (zwykle przepis zakłada 500 ml wody, wówczas galaretkę mieszm tylko w 300 ml). Odstawiamy do ostygnięcia i zgęstnienia. Kiedy zaczyna zastygać, łyżką delikatnie układamy ją na owoce, starając się, by pokryć nią wszystkie truskawki. To zapobiegnie ich obsychaniu i da ładny, szklisty efekt.

•Całość wstawiamy na kilka godzin do lodówki, ciasto musi bowiem dobrze stężeć. Po kilku godzinach jest gotowe do podania.

Życzę smacznego! ■ Małgosia Morgaś

Stopka redakcyjna

Redakcja MONITOR 34
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 34
ul. Miła 18, 26-600 Radom
www.psp34.radom.pl
REDAKTOR NACZELNY
Aleksandra Misztal
ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Franciszek Kośla, Karolina Fatek,
Aleksandra Misztal, Przemysław Siara,
Jan Kielski, Zofia Stępień,
Natalia Jabłońska, Antonina Drabik

OPIEKA REDAKCYJNA
Małgosia Morgaś
UKŁAD GRAFICZNY
Halina Kasprzyk-Mazgajczyk

POMYSŁODAWCYNI I OPIEKA REDAKCYJNA
GAZETY MONITOR 34 W LATACH 2017 – 2023
Anna Michnicka

Wszystkie teksty i fotografie publikowane są na licencji CC BY – SA 3.0

